

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Praha

Inspekční zpráva

**Speciální školy pro žáky s více vadami Diakonie ČCE, Praha 4,
V Zápolí 21**

V Zápolí 21/1250, 141 00 Praha 4 - Michle

Identifikátor školy: 600 020 860

Termín konání orientační inspekce: 21. - 23. května 2001

Čj.	019 472/01-5103
Signatura	oa4nu443

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy pro žáky s více vadami Diakonie ČCE, Praha 4, V zápolí 21 dle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení Č.j. 25 187/99-21 ze dne 16. listopadu 1999 sdružují:

- Zvláštní školu pro žáky s více vadami (kapacita 20 žáků)
- Pomocnou školu pro žáky s více vadami (kapacita 20 žáků)
- Přípravný stupeň pomocné školy pro žáky s více vadami (kapacita 12 žáků)
- Speciální mateřskou školu pro žáky s více vadami (kapacita 20 dětí)
- Ubytovací zařízení (kapacita 13 lůžek)
- Školní jídelnu (kapacita 60 jídel)

Dle výkazu o speciálních školách podle stavu k 30.9.2000 Škol (MŠMT) V 4-01 byla k tomuto datu zvláštní škola naplněna 7 žáky druhého a třetího ročníku, pomocná škola 20 žáky, přípravný stupeň pomocné školy 4 žáky, speciální mateřská škola 11 žáky a ubytovací zařízení 20 žáky.

Žáci jsou do škol a školských zařízení vřazováni v souladu s §7 vyhlášky MŠMT 127 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách.

Výuka probíhá podle Vzdělávacího programu zvláštní školy schváleného MŠMT ČR pod č.j. 22 980/97-22 a podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy schváleného MŠMT ČR pod č.j. 24 035/97-22. Individuálně jsou dle potřeb žáků zařazovány prvky vzdělávacího programu rehabilitačních tříd.

Na vzdělávání ve speciálních školách těsně navazují a prolínají se s ním služby poskytované Diakonií ČCE Střediskem Zvonek, jehož je škola součástí. (hypoterapie, fyzioterapie, chráněné bydlení, středisko rané péče).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

ČŠI sledovala kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu ve speciální mateřské škole, v přípravném stupni pomocné školy pro žáky s více vadami (dále přípravný stupeň), v pomocné škole pro žáky s více vadami (dále PŠ) a ve zvláštní škole (dále ZvŠ).

Škola vyučuje v souladu s § 4 vyhlášky MŠMT ČR 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách a v souladu s metodickým pokynem MŠMT č.j. 18 276/98 20 k postupu při úpravě vzdělávacího procesu škol a školských zařízení podle individuálních vzdělávacích plánů (dále IVP) vycházejících ze vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy a ze vzdělávacího programu zvláštní školy. V jedné třídě jsou soustředěni žáci, u nichž jsou ve výrazné míře zařazovány prvky Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy. Individuální plány vypracovávají třídní učitelé ve spolupráci s vychovateli, rodiči a vedením školy vždy na čtvrtletí. Čtyřikrát ročně je plnění plánů v týmu pedagogů vyhodnocováno a na jeho základě jsou tvořeny návazné IVP. Individuální plány jsou zpracovávány z obsahového i formálního hlediska na výrazně nadprůměrné úrovni. Absence zpracovaných plánů u části dětí byla zjištěna ve speciální mateřské škole. Rezervy pro zkvalitnění plánování jsou v zatím limitovaných možnostech spolupráce pedagogů s psychologem.

Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku je ve většině případů na velmi dobré úrovni. Rezervy v této oblasti byly zjištěny

při hospitaci ve zvláštní škole a v jedné třídě speciální MŠ.

Nad rámec výuky jsou nabízeny zájmové kroužky keramiky, dramatický kroužek a sportovní hry.

Z osmi pedagogických pracovníků splňuje pět podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dále OPZ) dle obecně závazných právních předpisů, tři v současné době studují. Dílčí nedostatky v oblasti OPZ neovlivňují negativně kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu.

Kmenové učebny pomocné a zvláštní školy jsou prostorné, podnětné a estetické. Vybavení nábytkem je účelné. Jednotlivé místnosti jsou vhodně ergonomicky členěny, takže poskytují dostatek variabilních prostorů pro výuku i pro aktivní a pasivní relaxaci. Naopak nedostatek prostoru pro práci poskytují třídy mateřské školy, které svými rozměry nevyhovují potřebám výchovně-vzdělávacího procesu. Zcela škole chybí tělocvična a cvičná kuchyň pro výuku prací v domácnosti. Dílna pro výuku pracovního vyučování není k výuce využívána. Pozitivem z hlediska podmínek výuky je školní zahrada, která však není pro využití školou optimálně upravena.

Učební pomůcky jsou pořizovány účelně, škola je jimi vybavena na velmi dobré úrovni. Část speciálních pomůcek pro potřeby výuky si vytvářejí učitelé svépomocí. Dílčí rezervy pro další rozvoj jsou v oblasti výpočetní techniky přizpůsobené pro potřeby postižených a moderní didaktické techniky.

Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou v rámci daných prostorových možností vytvářeny. Bloky výuky jsou prokládány aktivní i pasivní relaxací. Využíváno je pobytu na zahradě školy. V menší části sledované výuky byly v této oblasti konstatovány rezervy.

Metody práce zvolené vyučujícími korespondují s potřebami žáků s mentálním postižením. Struktura sledovaných výukových jednotek odpovídá ve většině případů výukovým cílům a specifickým jednotlivých tříd. Nezbytné organizační pokyny vyučujících jsou srozumitelné a přiměřené věku a možnostem dětí. Výběr, sled a množství informací koresponduje se specifiky jednotlivých žáků. Učitelé využívají rozmanitých vyučovacích metod. Se žáky je důsledně pracováno v souladu s jejich individuálními schopnostmi. Ve zvláštní škole je vhodně využíváno některých multimediálních výukových programů. V jednom případě bylo shledáno nedostatečné střídání vyučovacích metod. Hodina byla z hlediska žáků stereotypní a málo efektivní. V jednotlivých případech docházelo v důsledku rezerv v přípravě k nadbytečným prostojeům.

Metody práce ve třídě, kde je soustředěna většina žáků s těžkým mentálním, popř. kombinovaným postižením, i v dalších třídách pomocné školy, kde jsou tito žáci vzděláváni, odpovídají metodám práce s multihandicapovanými. Prioritou je rozvoj socializace a vytváření komunikačních schopností a zlepšování hrubé i jemné motoriky. Důraz je kladen na sebeuvědomování, rozvíjení schopnosti vyjadřování svých potřeb a osvojování základů hygieny a sebeobsluhy. Ve výuce je využíváno alternativní techniky dorozumívání „Makaton„. Na práci ve třídě se podílejí zároveň s učitelem vychovatelé.

Učitelé ve většině případů využívají efektivně vstupní i průběžné motivace. Žáky se daří stimulovat k zájmu o práci. Důsledně jsou při výuce respektovány individuální dispozice a je oceňována snaha a pokrok. Hodnocení je zaměřeno převážně pozitivně. Klasifikace probíhá formou širšího slovního hodnocení ve smyslu §11 odst. 8 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb. Pravidla jednání a chování jsou v rámci jejich limitů žáky akceptována a respektována. Komunikace je založena na vzájemné důvěře a empatii. Vyučující ve většině sledované výuky systematicky navozovali vývoj pozitivních vztahů, prostředí důvěry a spolupráce. Verbální i neverbální komunikace vyučujících je na velmi dobré úrovni.

V některých výukových jednotkách byly v oblasti motivace a hodnocení i interakce a komunikace shledány rezervy. Vyučující důsledně nerozvíjeli komunikační schopnosti žáků, nevyužívali vhodně motivačních postupů.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování je na velmi dobré úrovni, pozitivem jsou především kvalitně zpracované individuální výchovně-vzdělávací plány. Personální podmínky jsou velmi dobré, chybějící odbornou a pedagogickou způsobilost si učitelé doplňují studiem. Materiální podmínky jsou průměrné, nedostatky ovlivňující negativně psychohygienické podmínky práce jsou především v nevyhovujících rozměrech tříd speciální mateřské školy, chybí i prostory pro výuku tělesné výchovy a některých složek pracovního vyučování. Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré, stejně jako motivace a hodnocení a interakce a komunikace. Většina vyučujících prokazuje maximální schopnost empatie a kladný vztah k dětem. Celkově je úroveň výchovně-vzdělávacího procesu ve sledovaných oblastech velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry ředitelky jsou stanoveny na základě analýzy podmínek školy a střediska i analýzy potřeb klientů školy. Dlouhodobě je hlavním záměrem získat pro činnost školy i dětského střediska budovu, která by více odpovídala potřebám výuky a umožňovala zvýšení kapacity. Vzdělání bude probíhat ve stávajících typech škol. Na činnost speciálních škol by měly nadále navazovat související sociální služby (speciální terapie, chráněné bydlení, chráněná dílna). V souvislosti s tímto programem se chce škola a středisko především soustředit na vzdělávání mentálně postižených dětí perspektivně schopných sebeobsluhy a relativně samostatného života v chráněných bytech.

Současnými aktuálními prioritami jsou v materiální oblasti výstavba kotelny a rekonstrukce suterénu budovy, oddělení ubytovacího zařízení od školy, rozšíření prostor mateřské školy, zavedení kvalitní počítačové sítě pro potřeby dětí a pedagogů a postupné zlepšování pracovních a výukových podmínek ve stávající budově.

V oblasti výchovně-vzdělávací je to prohlubování součinnosti školy a rodiny, usilování o co největší integraci dětí do společnosti a podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Koncepce je rozpracována do čtyřletého plánu na roky 1998-2002 a do navazujících ročních plánů, je reálná a je průběžně uskutečňována.

Do procesu plánování jsou zapojováni všichni pedagogičtí pracovníci. Koncepční materiály jsou projednávány se zřizovatelem. Celkově je plánování pojato jako ucelený systém s vymezenými cíli v jednotlivých oblastech práce školy.

Výuka probíhá v souladu se vzdělávacím programem pomocné školy a se Vzdělávacím programem zvláštní školy. Pro každého žáka je v týmu pedagogů a ve spolupráci s rodiči vypracováván podrobný individuální plán. Část žáků má tento individuální plán doplněn prvky programu rehabilitačních tříd. Nad rámec vzdělávacího programu se žáci účastní činnosti keramického, dramatického a sportovního proužku.

Plánování je na vynikající úrovni.

Organizování

Organizační struktura školy včetně kompetencí jednotlivých pracovníků je jasně vymezena organizačním řádem a navazujícími pracovními náplněmi jednotlivých pracovníků. Kompetence jsou účelně delegovány. Na řízení se vedle ředitelky podílejí zástupkyně a ekonomka školy. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Dokumentace školy upravující výchovně-vzdělávací činnost je vedena. Nedostatky byly zjištěny v oblasti vyplňování třídních knih a katalogových listů. Název školy v kulatém razítku neodpovídá názvu školy dle zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. V kulatém razítku není státní znak.

Osobní data žáků i zaměstnanců jsou zajištěna proti zneužití. Organizace vyučování je v souladu se závaznými právními předpisy.

Potřebné informace směrem k pracovníkům jsou přenášeny prostřednictvím informačních nástěnek a dále denním osobním stykem. Informace uvnitř školy jsou předávány rychle a úplně.

Rodiče a zákonní zástupci žáků jsou informováni v rámci pravidelných třídních schůzek. Tyto schůzky jsou organizovány formou individuálních setkání týmu pedagogů s rodiči. Jejich náplní je především vyhodnocení výsledků výchovně-vzdělávacího procesu a projednávání priorit při stanovování individuálního vzdělávacího plánu na další období. Mimo schůzky mají rodiče možnost navštívit školu v jakémkoli termínu, případně se po předchozím projednání účastnit vyučovacího procesu. Ředitelka jednou ročně vyjíždí s matkami dětí na víkendový komunitní pobyt.

Propagaci školy na veřejnosti systematicky zajišťuje informační úsek zřizovatele. Mimo tuto propagaci se škola prezentuje na Internetu, v místním i celostátním tisku. Žáci se účastní soutěží a olympiád mentálně postižených.

Prezentaci škol může sloužit i propracovaná výroční zpráva Diakonie ČCE střediska Zvonek.

Výroční zpráva školy je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Podněty ze strany zřizovatele, rodičů, zaměstnanců i dalších partnerů ředitelka využívá ke zlepšení práce školy.

Zaměstnanci jsou odměňováni dle zákona č. 1 /1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění pozdějších předpisů. U inspekci sledovaných učitelů bylo ověřeno, že tento zákon nebyl porušen.

Výkaz Škol (MŠMT) P1- 04 , čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2000 je řádně veden za jednotlivé součásti školy v členění na pedagogické a nepedagogické pracovníky. Údaje v něm uvedené odpovídají stavu v účetní evidenci. Účetnictví je vedeno odděleně (středisko) a je zpracováváno účetní firmou stejně jako agenda mzdová a je v souladu se zákonem č. 563 / 1991 Sb. o účetnictví ve znění pozdějších předpisů. Škola má zřízen samostatný účet u peněžního ústavu s příslušnými pravomocemi vedoucích zaměstnanců školy.

Organizování je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení probíhá vzhledem k malé velikosti školy především formou osobního styku, v jednotlivých případech písemnými příkazy ředitelky. Příkazy ředitelky jsou jasné a funkční. Operativní řízení těsně navazuje na plánování a kontrolní činnost, jeho nástroje jsou využívány účelně, a je jako celek je pružné a účinné. Ředitelka využívá konzultativní styl řízení

pracovníků.

Systémově jsou vytvářeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Tato iniciativa se významně projevuje především při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a při nákupu a výrobě pomůcek pro výuku.

Při výuce je využíván individuální lidský potenciál. Pracovníci průběžně absolvují vzdělávací akce týkající se nových metod práce s dětmi s mentálním či kombinovaným postižením a jejich znalosti jsou využívány ve prospěch školy. Začínající pedagogové se účastní školení pořádaných pro pedagogy v rámci školy, či v rámci sdružení dětských středisek Diakonie ČCE. Vzdělávání pedagogů hradí škola pouze částečně. Rezervy jsou v oblasti kontinuálního doplňování pedagogické knihovny.

Systém hmotného stimulování pracovníků je vytvořen. S kritérii osobního ohodnocení jsou učitelé seznámeni. Kladně je hodnocena především práce navíc s klienty dětského střediska, vedení kroužků a další vzdělávání.

Vedení a motivování je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly vůči celé organizační struktuře je vytvořen. Pravidelně je ředitelkou školy prováděna hospitační činnost. Výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky projednávány a na jejich základě jsou přijímána vhodná opatření. V rámci hospitační činnosti je využíváno i nahrávek hodin na video a následného rozboru. Na základě souhlasu pedagogů je ředitelkou využíváno výsledků hospitací k metodické činnosti v rámci školy.

Ředitelka se vzhledem ke své odbornosti v oblasti psychologie účastní na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů i na jejich následném vyhodnocení. Do kontrolního procesu zařazuje i průběžné sledování spolupráce a návazností v činnosti učitelů a vychovatelů.

Kontrola provozu školy a hospodaření je systematicky prováděna.

Kontrolní činnost ředitelky neodhalila nedostatky zjištěné ČŠI v oblasti povinné dokumentace školy.

Kontrolní mechanismy jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení použití účelových prostředků

Ze státního rozpočtu nebyly v roce 2000 tyto prostředky škole přiděleny.

Hodnocení čerpání NIV, ONIV

Přidělené prostředky ze státního rozpočtu byly v roce 2000 plně vyčerpány. Převážná část dotace byla vyplacena na mzdy zaměstnanců školy a povinné odvody s tím spojené. Na výplatu mezd byly použity i prostředky z ostatních zdrojů.

Ostatní neinvestiční výdaje byly čerpány např. na platby za energie, poplatky telekomunikací, materiál pro školu, pohonné hmoty, opravy, školení zaměstnanců, služby.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Ve sledovaném období byly prostředky ze státního rozpočtu využívány účelně a hospodárně v souladu se zaměřením školy a účelem jejich přidělení. Tyto prostředky byly řádně vyúčtovány se státním rozpočtem za rok 2000.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol a předškolních zařízení ze dne 16.11.1999, vydané MŠMT ČR pod č.j. 25 187/99-21.
- učební plány
- třídní knihy
- katalogové listy
- evidence žáků školy
- školní řád, rozvrh hodin
- záznamy z pedagogických rad
- osobní dokumentace žáků s postižením
- kniha úrazů
- personální dokumentace zaměstnanců
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000
- Zřizovací listina, Č.j. D 341/2000
- vysvědčení žáků školy pro školní rok 2000/2001
- Plán práce školy na rok 2001
- Koncepční záměry pro období 1998-2002
- Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 podle stavu k 30.9.2000
- hospitační záznamy
- individuální výchovně-vzdělávací plány
- organizační řád
- vnitřní platový předpis
- Zřizovací listina ze dne 15. 12. 2000
- Výkaz Škol (MŠMT) P1-04 čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1.-4. čtvrtletí 2000
- Potvrzení o přidělení dotace na rok 2000 od ŠÚ Praha 4
- Personální dokumentace vybraných učitelů
- Finanční rozvaha a výsledovka za rok 2000 za kontrolované středisko
- Vyúčtování dotace poskytnuté škole

ZÁVĚR

Plánování výuky je na velmi dobré úrovni, pozitivem jsou především kvalitně zpracované individuální výchovně-vzdělávací plány. Personální podmínky jsou velmi dobré, chybějící odbornou a pedagogickou způsobilost si učitelé doplňují studiem. Materiální podmínky jsou průměrné, nedostatky negativně ovlivňující psychohygienické podmínky práce jsou především v nevyhovujících rozměrech tříd speciální mateřské školy, chybí i prostory pro výuku tělesné výchovy a některých složek pracovního vyučování. Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré, stejně jako motivace a hodnocení a interakce a komunikace. Většina vyučujících prokazuje maximální schopnost empatie a kladný vztah k dětem. Celkově je úroveň výchovně-vzdělávacího procesu ve sledovaných oblastech velmi dobrá.

V oblasti řízení je plánování vynikající. Ředitelka vychází z analýzy současné situace, koncepční záměry jsou reálné a jsou průběžně uskutečňovány. Organizování, stejně jako vedení a motivování a kontrolní mechanismy je velmi dobré. Celkově je ve sledovaných oblastech kvalita řízení velmi dobrá.

Škola je ve sledovaných oblastech na velmi dobré úrovni.

Ve sledovaném období byly prostředky ze státního rozpočtu využívány účelně a hospodárně v souladu se zaměřením školy a účelem jejich přidělení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři

a další zaměstnanci ČŠI:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Karel Kaprálek

.....

Členové týmu

Šárka Snížková

.....

V Praze dne 11.června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. června 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Lýdie Kratinová

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Magistrát hl. města Prahy	2001-07-24	019 540/01-5103
Zřizovatel: Diakonie Českobratrské církve evangelické, Belgická 22, 120 00, Praha2	2001-07-24	019 541/01-5103

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.